

APORTACIONS DE LA UNIÓ DE PAGESOS DE CATALUNYA AL PROCÉS PARTICIPATIU PER REDACTAR ELS ESTATUTS DE L'AGÈNCIA DE LA NATURA DE CATALUNYA

Eix de debat 1. Comissió Social

Què n'espereu de la Comissió Social?

Que disposi de la informació necessària que haurà de facilitar-li la pròpia Agència i/o la Comissió Científica, per poder participar en la formulació de les directrius, propostes normatives, etc. que promogui l'Agència de la Natura emetent posicionaments respecte aquestes propostes.

La Comissió hauria de poder formular propostes en matèries de l'àmbit de l'Agència i emetre informes sobre propostes que faci l'Agència (directrius i propostes normatives, instruments de planificació, gestió, recuperació i restauració, etc.). Ser informada de la situació del patrimoni natural, dels resultats de l'aplicació de les mesures de gestió, etc.

Com s'hauria d'articular la representació sectorial?

En el cas del **sector agrari i forestal** cal tenir en compte el previst a la Llei 17/2014, del 23 de desembre, de representativitat de les organitzacions professionals agràries que determina la representativitat de les organitzacions professionals agràries davant l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic mitjançant un procés electoral que s'ha de celebrar cada cinc anys.

D'acord amb aquesta llei les organitzacions professionals agràries són aquelles que tenen entre llurs finalitats estatutàries la defensa dels interessos generals de l'agricultura, que inclouen les activitats agrícoles, ramaderes i silvícoles i representen les persones físiques que exerceixen activitats econòmiques agrícoles, ramaderes o forestals (com a propietàries, arrendatàries, parceres, cotitulars o per qualsevol altre concepte anàleg reconegut per la llei) i a les jurídiques que, d'acord amb els estatuts, tenen com a objecte l'explotació agrícola, ramadera i forestal i acreditin l'exercici d'aquestes activitats en un mínim del 25% sobre l'activitat total.

Es consideren més representatives, en l'àmbit de Catalunya, les organitzacions professionals agràries, coalicions i agrupacions independents que obtinguin el 15%, com a mínim, del total dels vots vàlids emesos en les eleccions agràries.

Per tant, **la representació dels sectors agrari i forestal a la Comissió Social l'han d'exercir les organitzacions professionals agràries més representatives.**

Es proposa que hi hagi un mínim de quatre membres per a la representació del sector agrari i forestal; tres membres correspondrien a les organitzacions professionals agràries més representatives i un membre pel sector forestal, que seria representant de l'organització de propietaris forestals que hagi obtingut el major nombre de vots en el sistema d'elecció de representants dels propietaris forestals privats establert a la Llei 7/1999, de 30 de juliol, del Centre de la Propietat Forestal.

Aquesta distribució de 3 i 1 membres dels sectors agrari i forestal respectivament a la Comissió Social es fonamenta en que l'Agència de la Natura de Catalunya, tot i que es crea i les seves funcions s'emmarquen en les competències que l'article 144 de l'Estat d'autonomia de Catalunya atorga a la Generalitat (darrer paràgraf del preàmbul de la Llei 7/2020, del 2 de juliol, de l'Agència de la Natura de Catalunya), abasta el conjunt de terres agràries i forestals del país i el patrimoni natural, la biodiversitat i la geodiversitat en aquests espais que són competència de l'Agència.

Segons l'Institut d'Estadística de Catalunya, el 2021, hi havia una superfície forestal total a Catalunya de 2.163.030 hectàrees, incloent 216.310 hectàrees de pastures, i una superfície de conreus total de 828.850 hectàrees a Catalunya.

Segons el departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (any 2009) a Catalunya hi ha 420.177,57 hectàrees de superfície forestal en terrenys d'utilitat pública, 97.081,78 hectàrees de titularitat de la Generalitat de Catalunya i 323.095,79 hectàrees de titularitat d'Entitats locals.

Segons el Centre de la Propietat Forestal, a 31 de desembre del 2020, a Catalunya hi havia 460.188 hectàrees ordenades mitjançant PTGMF i PSGF, que corresponien només al 29,5% de la superfície privada forestal de Catalunya o només al 34,2% de la superfície forestal arbrada privada de Catalunya.

Segons el Cens Agrari del 2020 (elaborat per l'Institut Nacional d'Estadística) les explotacions agràries de Catalunya disposen de 1.092.215 hectàrees de Superfície Agrària Útil (terres llaurades més pastures permanents), aquestes mateixes disposen d'un total de 631.598 hectàrees de superfície forestal, i per tant, entre les 460.188 hectàrees forestals ordenades mitjançant PTGMF i PSGF hi ha propietaris privats forestals que a la vegada són agricultors o ramaders.

Per a la resta d'actors que s'han d'incloure a la Comissió Social cal garantir que les persones que participen a la Comissió hi són en representació d'un col·lectiu, no a títol individual, i caldria buscar mecanismes per acreditar-ho, doncs com ha recordat en múltiples ocasions el Tribunal Constitucional, mitjançant les seves sentències, la llibertat d'associació, per ella mateixa, ja impedeix l'existència d'il·legítimes intromissions dels poders públics en la vida de les associacions, doncs, per definició, el dret d'associació ho és de desenvolupar-se amb independència de la mediatització dels poders públics. Per tant, afavorir o perjudicar a unes entitats vers unes altres, en la participació de la governança a l'Agència de la Natura de Catalunya és contrari a la llibertat d'associació. Els poders públics han de disposar de formules objectives i no arbitràries per atorgar la participació per a cada col·lectiu d'actors a la Comissió Social.

La **participació de persones a títol privat, per la seva expertesa**, hauria de ser puntual per informar sobre els temes concrets que interressi conèixer a la Comissió Social i a petició d'aquesta.

Quin grau de vinculació haurien de tenir les decisions de la Comissió? Serà una Comissió estrictament consultiva, o per a algun tipus de temàtica podria emetre decisions vinculants?

Hauria de ser una comissió consultiva.

A través de quins mecanismes la Comissió Social hauria de treballar conjuntament amb la resta d'òrgans de l'Agència (Consell de Direcció i Comissió Científica)?

La Comissió Social hauria de ser assessorada i informada per la Comissió Científica i pel personal de l'Agència amb suficient antelació per poder valorar i opinar quan hagi d'emetre informes sobre propostes de l'Agència que han de ser aprovades pel Consell de Direcció.

L'Agència de la Natura li hauria de donar el suport material i personal necessari per a l'exercici de les seves funcions.

Eix de debat 2. Territorialització de l'Agència

Quins àmbits geogràfics (vegueries, regions amb algun sentit relacionat amb la conservació, etc.) s'haurien d'utilitzar per estructurar l'Agència i aconseguir un model administratiu àgil i una presència útil i eficaç arreu del territori?

Els àmbits haurien de ser les vegueries d'acord amb la Llei 30/2010, del 3 d'agost, de vegueries que estableix que la Generalitat adopta la divisió en vegueries per a l'organització territorial dels seus serveis.

Si s'organitza una estructura d'oficines territorials físiques, una a cada vegueria, cal optimitzar recursos (utilitzar oficines ja existents del departament d'Acció Climàtica com oficines comarcals, seus dels serveis territorials, oficines dels parcs naturals) i avaluar la necessitat que estiguin obertes permanentment o uns dies i/o hores a la setmana. S'haurien d'establir el mínim nombre d'oficines, optimitzar els recursos, de manera que es permeti que l'Agència exerceixi les seves funcions de forma eficient.

El que cal garantir és que hi hagi un òrgan descentralitzat de participació i de col·laboració a cada vegueria (d'acord amb l'article 5.2 de la Llei 7/2020) que s'hauria de convocar quan hi hagi temes concrets que afecten l'àmbit de cadascun dels òrgans. La representació dels diferents sectors ha de ser semblant a la Comissió Social però amb persones representants dels diferents sectors vinculades a l'àmbit de l'òrgan.

Quins serveis haurien d'oferir les oficines territorials de l'Agència? Cada oficina territorial hauria d'oferir els mateixos serveis, o podria haver-hi oficines especialitzades en temàtiques concretes?

Assessorament als propietaris, arrendataris o titulars de drets reals sobre finques rústiques sobre les funcions de conservació del medi natural i la possibilitat de signar acords de conservació.

Informació i suport en la tramitació dels ajuts pel finançament d'actuacions per a la restauració, conservació i millora dels espais naturals de Catalunya, els hàbitats i espècies, l'ordenació dels usos públics i les infraestructures vinculades a aquests usos, i la divulgació del coneixement i la sensibilització en relació amb la seva gestió i conservació o altres futures línies d'ajuts.

Quina relació haurien de tenir les oficines territorials de l'Agència amb altres organismes presents al territori com ara ajuntaments, consells comarcals o delegacions territorials d'altres organismes de la Generalitat de Catalunya?

D'informació i col·laboració sobre els temes que porta l'Agència.

Quins canals i mecanismes no presencials hauria d'oferir l'Agència?

A part de la xarxa física d'oficines, un espai web amb tota la informació referent a l'Agència, el patrimoni natural, els tràmits, ajuts vinculats a l'Agència.

Eix de debat 3. Òrgans i mecanismes de participació i col·laboració amb entitats, empreses i persones

De quina manera i amb quins instruments l'Agència hauria de donar impuls i suport a les persones, les entitats i les empreses per fomentar i enfortir la seva implicació en la conservació del patrimoni natural?

Garantir que es podrà atendre les persones presencialment per a ser informades, resoldre dubtes.

Facilitant informació sobre les formes de millorar la conservació del patrimoni natural i demostrar el resultat de l'aplicació de les mesures de conservació basats en dades científiques.

En el cas que la conservació del patrimoni natural comporti limitacions en el desenvolupament normal de l'activitat agrària, de la qual deriven pèrdues, minves de collites, o bé increment de costos, establir la corresponent línia d'indemnització. Els Plans de Gestió dels espais naturals protegits han de comptar amb participació en la seva elaboració i consens amb el sector agrari, i han d'establir les mesures agroambientals amb les corresponents compensacions econòmiques justes d'acord amb la normativa europea.

La Llei preveu crear òrgans descentralitzats i de col·laboració activa en la presa de decisions, uns òrgans estables de participació formats per representants de la societat civil. Com haurien de ser aquests òrgans de participació social previstos a la Llei? Com aquests nous òrgans poden fer arribar (de manera eficaç) les necessitats dels agents de cada territori als òrgans de govern de l'ANACAT?

Cal garantir que hi hagi un òrgan descentralitzat de participació i de col·laboració a cada vegueria (d'acord amb l'article 5.2 de la Llei 7/2020) que es puguin convocar quan s'ha d'informar, consultar alguna qüestió que afecta al seu àmbit i disposin d'una via oberta per fer arribar les seves propostes als òrgans de govern de l'Agència.

S'hauria de garantir que les persones que participen als òrgans de participació hi són en representació d'un col·lectiu (caldrà buscar mecanismes per acreditar-ho) no a títol individual i caldrà buscar mecanismes per acreditar-ho, doncs com ha recordat en múltiples ocasions el Tribunal Constitucional, mitjançant les seves sentències, la llibertat d'associació, per ella mateixa, ja impedeix l'existència d'il·legítimes intromissions dels poders públics en la vida de les associacions, doncs, per definició, el dret d'associació ho és de desenvolupar-se amb independència de la mediatització dels poders públics. Per tant, afavorir o perjudicar a unes entitats vers unes altres, en la participació de la governança a l'Agència de la Natura de Catalunya és contrari a la llibertat d'associació. Els poders públics han de disposar de fórmules objectives i no arbitràries per atorgar la participació per a cada col·lectiu d'actors als òrgans descentralitzats i de col·laboració.

En quins àmbits d'acció de l'Agència aquests nous òrgans de participació podrien col·laborar o exercir influència? Les decisions d'aquests òrgans serien vinculants o consultives?

Els òrgans descentralitzats i de col·laboració haurien de ser convocats per vegueries.

Temes de l'àmbit de l'Agència que afectin el territori en concret.

Han de ser consultius.